

Novokřtění v 17.-20. století

Vypovězení novokřtěnců z Moravy

- 1620 bitva na Bílé hoře, české stavovské povstání poraženo, rekatolizace
- Na podzim 1622 dekret kardinála Dietrichštejna vypovídající novokřtěnce z Moravy. Ze 30 000 zůstalo 5000, do r. 1628 (*Obnovené zřízení zemské*)
- Odchod do Uher (Slovensko) – Sobotiště, Velké Leváry, Kostolany. Představeným obce Andreas Ehrenpreis
- Únosy – Salomon Böger a jeho putování do Istanbulu
- V Uhrách – doba třicetileté války, plundrování dvorů, hladomor, „účeloví“ konvertité (zásobárny)
- Společné vlastnictví rozpuštěno r. 1685
- Nárůst perzekuce – nucené křty dětí (druhý křest v dospělosti), zvláště jezuité zde působili

Obce na Slovensku

Sobotiště

Velké Leváry

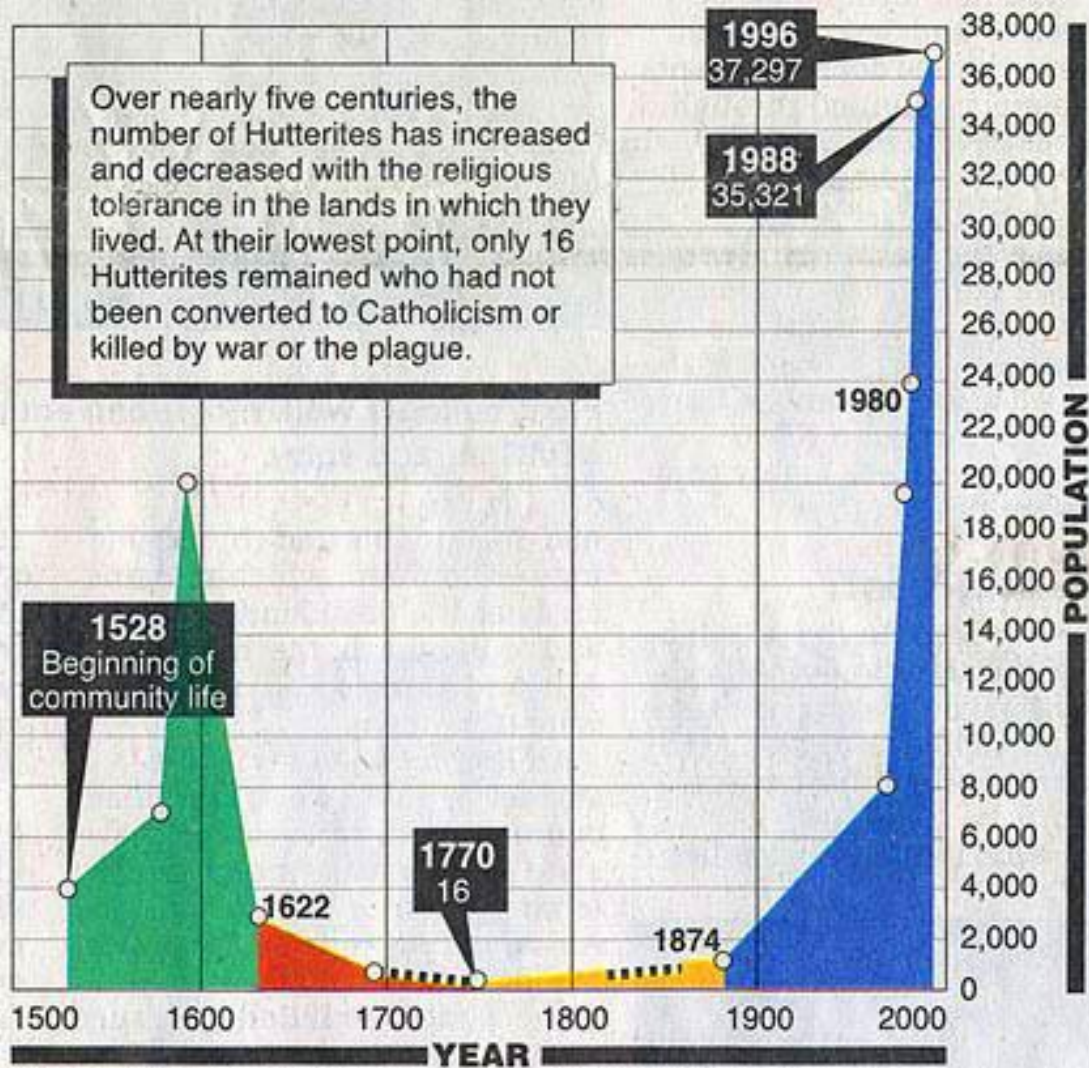
Trenčín

Odchod do Transylvánie

- Sedmihradský kníže Gábor Bethlen pozval novokřtěnce vypovězené po Bílé hoře
- 1622 poselstvo do Nových Mlýnů, násilím uneseno 85 huteritů
- posléze se přidali další již dobrovolně – komunita v Alvinc v Transylvánii, fungovala v letech 1622-1767
- Za třicetileté války poskytovali pomoc slovenským komunitám, dařilo se jim do doby habsbursko-turecké války 1658-1661
- Dvůr v Alvinc byl vypleněn, hutterité se skrývali, společné vlastnictví 1690 rozpuštěno, hutteritů byla hrstka (méně než 50)

Over nearly five centuries, the number of Hutterites has increased and decreased with the religious tolerance in the lands in which they lived. At their lowest point, only 16 Hutterites remained who had not been converted to Catholicism or killed by war or the plague.

Where the Hutterites have lived through time

■ Moravia
 ■ Hungary and Romania
 ■ Russia
 ■ U.S. and Canada

••• During these years no formally organized communal life existed.

Marie Terezie a hutterité

Po skončení konfliktů s Pruskem (1740-1742, 1744-45 války slezské, válka sedmiletá 1756-1763) se soustředila na potírání novokřtěnců prostřednictvím jezuitů

Na Slovensku – v roce 1759 chystala důkladné potírání novokřtěnců v Sobotišti, Velkých Levárech a Trenčíně, stačili schovat své knihy

Působení jezuitů - děti pokřtěny, zůstaly jen ženy a děti, muži uprchli do lesů

V Transylvánii

1755 přesídlení skupiny 270 korutanských luteránů do okolí Alvinc, setkání s hutterity (ani ne 50 lidí) a připojení luteránů – oživení obce

1762 – jezuita Delphini vyslán Marií Terezií do Transylvánie,
Začal působit v Alvinc, založen dvůr v Kreuzu, část hutteritů utíkala tam

- perzekuce, nucená katolizace, obec rozdělena a jedinci umisťováni zvláště do okolních vesnic, děti do sirotčinců

1767 zorganizován útěk do Valašska, 67 osob přešlo průsmykem do Valašska. Zde krátký pobyt, potíží byly rusko-turecké konflikty, časté stěhování – odchod na bezpečnější půdu do Ruska

1770 – ruský vyslanec v Bukurešti polní maršál hrabě Petr Alexandrovič Rumjancev radil přesídlit na jeho panství na Ukrajinu

-

Hutterite Bruderhofs in Ukraine

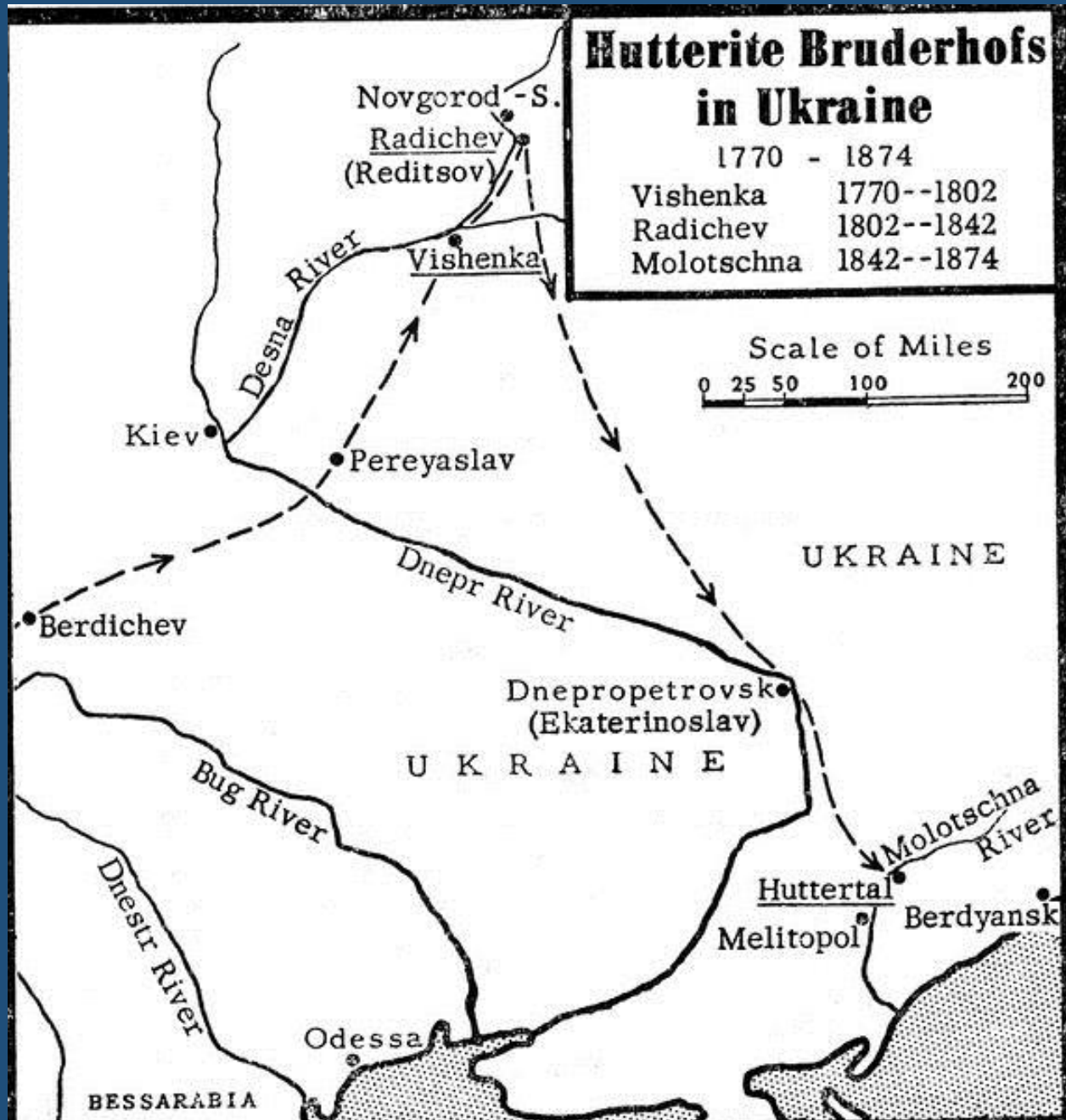
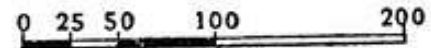
1770 - 1874

Vishenka 1770--1802

Radichev 1802--1842

Molotschna 1842--1874

Scale of Miles

Hutterité v Rusku

- V dubnu 1770 asi 60 lidí odešlo z Valašska, cesta náročná a nebezpečná
- Dohoda s Rumjancevem o dvanácti bodech, usadili se ve Višence - náboženská svoboda, svoboda obchodovat, žít pospolitě, výjimka z vojenské služby, přísah i účasti na soudech, osvobození od daní na tři roky, půjčka
- Farmařili, řemesla, škola, mlýn
- Starost o bratry v Uhrách a Transylvánii – sedm poselstev v letech 1771-1795, návštěvy i v Sobotišti

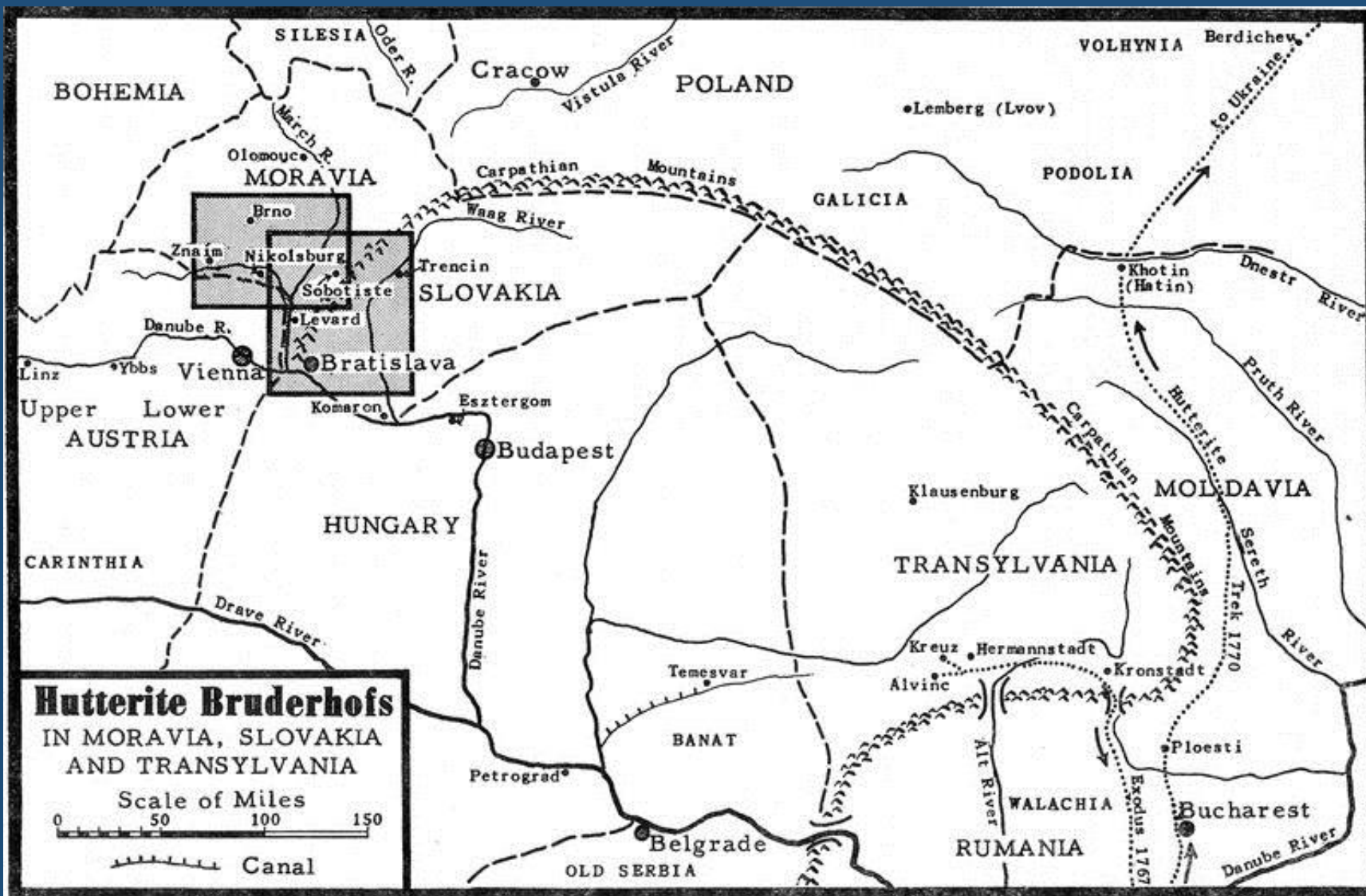
Vnitřní problémy

Rozdílný původ osob v obci, problémoví členové, rozporuplné působení Mathiase Hofera a Hanse Hofera

Změny – ztráta profese lékaře, za léta perzekuce nebyli vzděláni – neúspěšný pokus, který vedl ke zvýšenému konzervativismu

1787 – další rusko-turecká válka

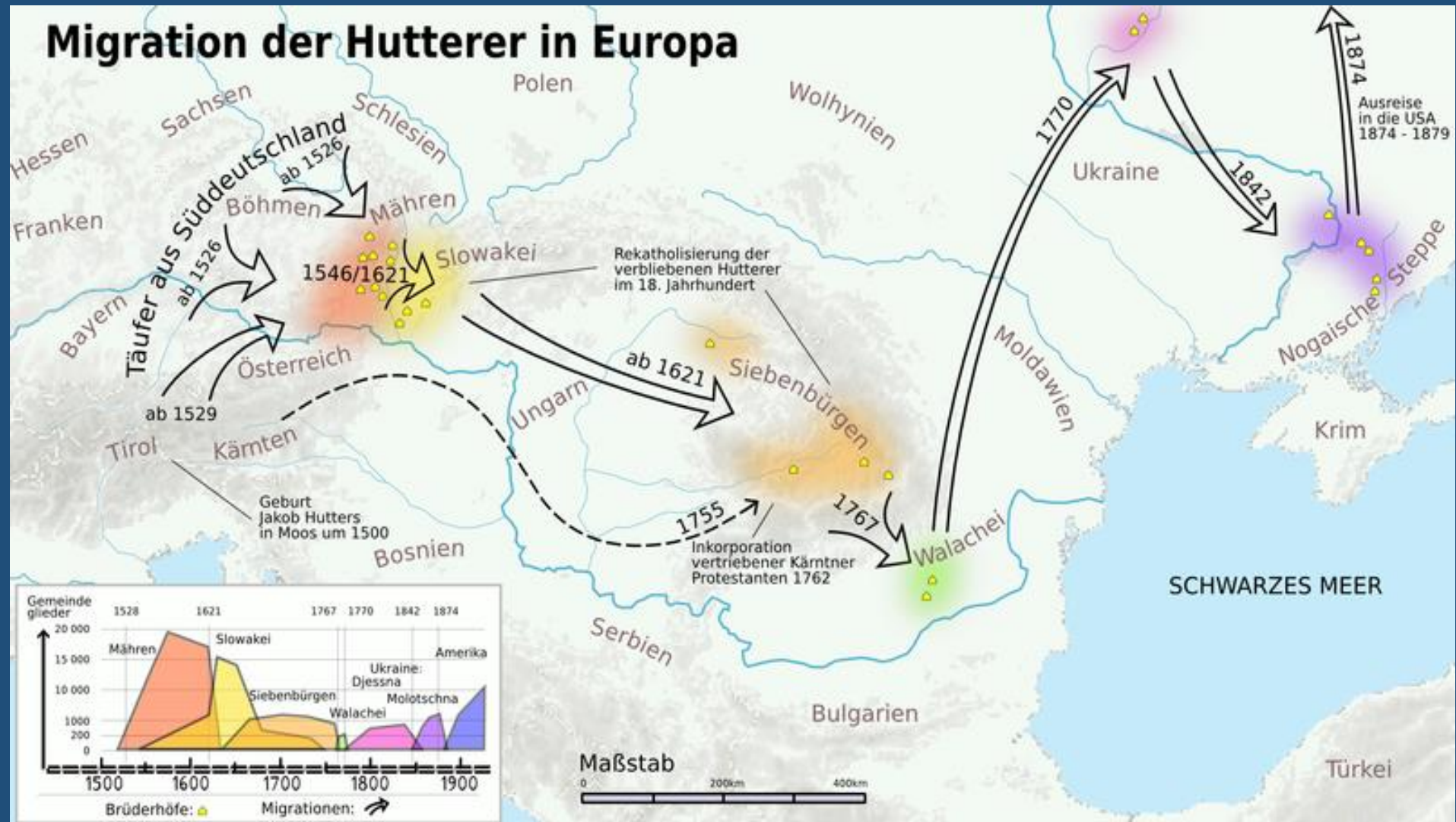
1796 – Rumjancev zemřel, jeho synové se pokusili omezit práva hutteritů

- 1800 – carský dokument umožňující přesun hutteritů na carskou půdu, uznání jejich práv (také zde mennonité a amišové)
- 1802 – stěhování z Višenky do Radiševa, cca 202 osob, narůstající konflikt mezi zastánci společného vlastnictví a odpůrci
- Problémy ekonomické – půda je už neúživila
- 1819 společné vlastnictví opuštěno po ničujícím požáru
- V následujících letech se snažili získat další pozemky, ale bezúspěšně
- Pomoc mennonitského kazatele Johannese Corniese
- 1842 – stěhování do oblasti řeky Moločny, (Melitopol)

- 1842 založen Huttertal, učení se od mennonitů, organizace kolonií po jejich vzoru, růst ekonomiky
- 1859 obnoveno společné vlastnictví, Michael Waldner, Jakob Hofer a Darius Walther
- Michael Waldner – zvaný „Schmied-Michel“ – *Schmiedleut* od r. 1868 samostatná skupina žijící jinde než v Huttertalu
- Darius Walther – *Dariusleut*
- *Lehrerleut* se ustanovila až v Americe

Migration der Hutterer in Europa

Odchod hutteritů do USA

- 1873 – v Rusku zaveden zákon o povinné vojenské službě
- Poselstvo do Ameriky – zjištění podmínek a možností
- 1874 – vystěhování hutteritů, hledání vhodného místa, všichni hutterité v počtu 1265 lidí, z toho jen asi 400 se usadilo v koloniích, ostatní na vlastních farmách (tzv. Prairieleut – lidé prerie, usadili se v Jižní Dakotě)
- 1898 – americko-španělská válka, první kolonie v Manitobě v Kanadě

Hutterité a 1. světová válka

- 1917 – USA vstoupily do války, všeobecná branná povinnost. Hutterité byli registrováni, odvedeni do vojenských táborů, ale odmítli jakoukoli spolupráci včetně nošení uniforem
- Tvrdé tresty a perzekuce – bití, mučení vodou, odpírání spánku, dlouhé stráže atd.
- Pramen – **deník Jakoba Waldnera**
- Dohoda s vládou neuskutečněna, nepřátelský postoj společnosti
- Jakob Wipf, bratři Joseph, David a Michael Hoferovi – věznění na Alcatrazu, velmi drsné mučení, po 4 měsících převezeni do Kansasu, nadále mučení, 2 bratři zemřeli
- Perzekuce postihla i kolonie – nuceni kupovat válečné dluhopisy, lidé odváděli dobytek nebo kradli - stěhování

Hutterité v Kanadě

- Od 1899 platil zákon vyjímající mennonity i hutterity z vojenské služby
- Usadili se hlavně ve státech Alberta a Manitoba, některé kolonie v USA prodány, od roku 1920 opětovný postupný návrat
- Od 40. let obavy okolních obyvatel ze skupování půdy koloniemi, na několika místech nemohli přikoupit další půdu – určena vzdálenost mezi koloniemi – roztroušené na velkém území
- II. světová válka – již možnost civilní služby, nepřátelství okolí bylo menší
- 1951 každá ze tří skupin (Schmiedleut, Dariusleut a Lehrerleut) volí tři zástupce – Hutterská bratrská církev
- Nyní v USA a Kanadě celkem cca 460 kolonií, 46 000 lidí
- 75% hutteritů žije v Kanadě, 25% v USA

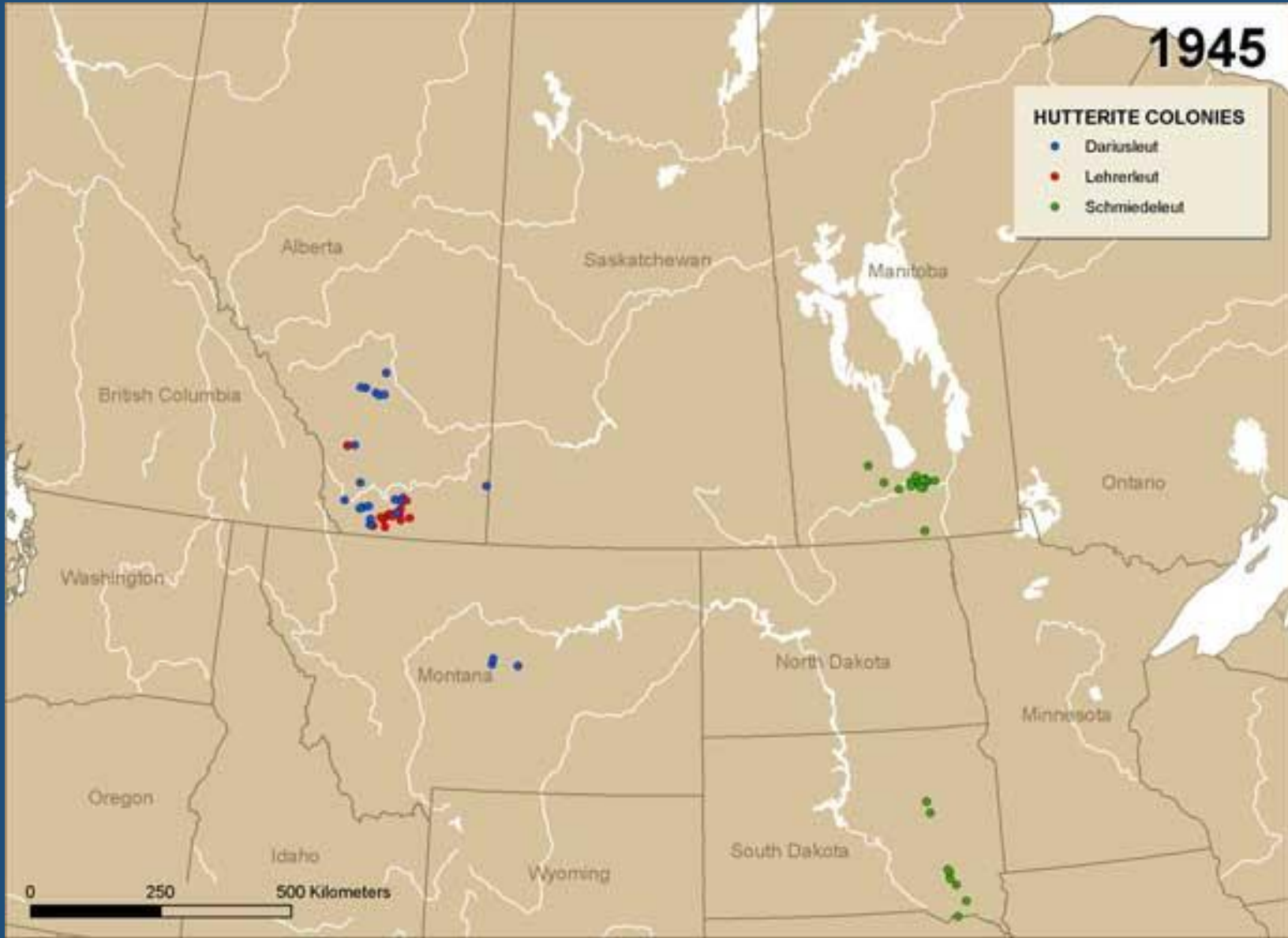
Kolonie hutteritů v USA a Kanadě okolo roku 2000

1945

HUTTERITE COLONIES

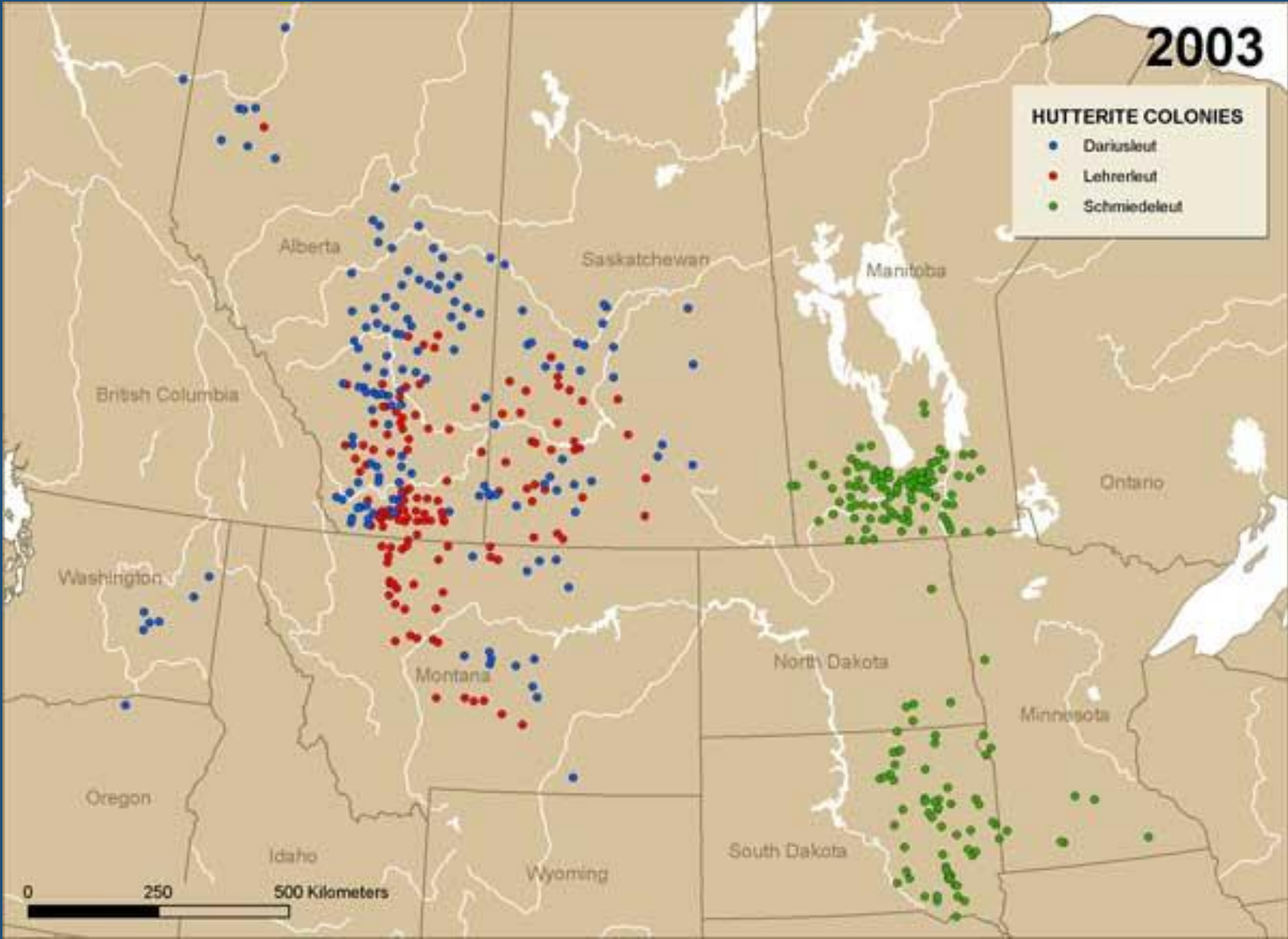
- Dariusleut
- Lehrerleut
- Schmiedeleut

2003

HUTTERITE COLONIES

- Dariusleut
- Lehrerleut
- Schmiedeleut

Hutterité v současnosti

- Kontakt se světem – internet – omezené užívání, svět je přiveden do kolonie – problémy
- Vzdělávání - Brandon University Hutterian Education Program (BUHEP) – vzdělávání hutterských učitelů, zal. roku 1995
- Odchod z komunit – *The Nine*, skupina bývalých členů, aktivní v médiích, autoři knih
- Pokles porodnosti – v 50. letech 20. stol. průměrně okolo 10 dětí na rodinu, dnes okolo 5 dětí.

Evropští „příbuzní“ - Bruderhof

- 1920-1937 kolonie v Německu, **Eberhard Arnold** a jeho rodina, od roku 1928 v kontaktu s koloniemi v Americe
- 1931 – přijat spolu se svou obcí do společenství
- Od nástupu národních socialistů potíže – nové sídlo
- 1934-1938 Almbruderhof, Lichtenštejnsko
- 1936-1942 kolonie v Anglii (Ashton Keynes), okolo 200 lidí
- Duben 1937 – zkonfiskován Rhönbruderhof v Německu, nucený odchod lidí do Anglie
- Za války opět nepřátelství lidí, odchod do Paraguaje – Primavera
- 1942-1952 pozůstalí utvořili kolonii Wheathill v Anglii
- 1941-1962 Primavera, poté prodali mennonitům a odjeli do USA

Hutterité a Bruderhof

- Kolonie v Anglii a Paraguaji se označovaly za *Society of Brothers*
- 1930-1955 formální jednota mezi severoamerickými hutterity a společenstvími, která vycházejí z činnosti E. Arnolda, ale reálné kontakty malé (pomoc v roce 1937)
- 1949 – materiální podpora paraguajským koloniím
- 1950 – hutterští kazatelé pohoršení „uvolněnými mravy“ v paraguajských koloniích Bruderhofu
- 1954 – členové Bruderhofu založili první kolonii v USA
- 1955 – členové jedné z kolonií Schmiedleut se přidali k Bruderhof – hutterité je vyloučili
- Forest River – smíšená kolonie lidí různého původu, částečně Schmiedleut, zanedlouho se opět rozdělili

- 1990 – konzervativní Dariusleut a Lehrerleut ukončili společenství se členy Bruderhofu a vyloučili je
- Schmiedleut – zpočátku vítali nový impuls ze strany členů Bruderhofu – větší flexibilita, otevřenost i v teologii, volnější pravidla, větší důraz na duchovní život než na praktická pravidla (ale občas také ekonomické ztráty)
- 1992 – v důsledku nespokojenosti s tehdejším představeným došlo u Schmiedleut k volbě jiného, dosavadní obviněn z neblahého vlivu ze strany Bruderhofu – odmítal se však vzdát – rozdělení skupiny na dvě části
- Dvě třetiny členů – „tradiční“, odklonili se od Bruderhofu
- Jedna třetina – „progresivní“, ale ani s nimi nakonec členové Bruderhofu nejsou za jedno
- Schmiedleut jsou rozděleni na dvě skupiny
- Bruderhof – řada kolonií, navenek otevřeni